

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Інженерно-педагогічний факультет

Кафедра загальнотехнічних дисциплін та охорони праці
ДНУ "Інститут модернізації змісту освіти" МОН України
Харківський національний автомобільно-дорожній університет
Всеукраїнський громадський дитячий рух «Школа безпеки»

**ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО
ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА
БЕЗПЕКИ
ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ:
СУЧАСНІ РЕАЛІЇ
УКРАЇНИ**

Київ - 2021

безпеки життєдіяльності, визначення місця і ролі в ній безпеки і захисту цивільного населення, розробка форм, методів і способів захисту від надзвичайних ситуацій соціального характеру, а також підготовка кваліфікованих кадрів, озброєних найсучаснішою системою знань по позначених проблемах.

АВАРІЙНА ГОТОВНІСТЬ НА АЕС УКРАЇНИ

Тарнавський А.Б.

*Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
andry090880@ukr.net*

Аварійна готовність на АЕС нашої держави – це останній з п'яти рівнів реалізації стратегії глибокешелюваного захисту, який полягає у реалізації таких захисних заходів:

- створення навколо промайданчика АЕС санітарно-захисної зони і 30-ти кілометрової зони спостереження;
- розроблення аварійних планів, планів аварійного реагування на радіаційні аварії та періодичне проведення протиаварійних тренувань і навчань;
- підтримання у постійній готовності до використання протирадіаційних сховищ і кризових центрів.

Реалізація вказаних заходів забезпечується Системою аварійної готовності та реагування ДП “НАЕК “Енергоатом” на аварії та надзвичайні ситуації на АЕС України (САР ДП “НАЕК “Енергоатом”). Вказана організаційна структура експлуатуючої організації створена і функціонує згідно рекомендацій МАГАТЕ, норм і правил із забезпечення ядерної та радіаційної безпеки, вимог ядерного законодавства України і законодавства у сфері цивільного захисту. САР ДП “НАЕК “Енергоатом” є комплексним набором інфраструктурних елементів на рівні Дирекції ДП “НАЕК “Енергоатом” і на рівні керівництва АЕС. Їх основним завданням є створення нормативно-правової бази, аварійних планів, аварійних організаційних структур, підтримання у постійній готовності засобів аварійного реагування, підготовка персоналу та проведення протиаварійних тренувань, коригування взаємодії із зовнішніми організаціями з метою ефективного реагування на радіаційну аварію.

Так, для своєчасного реагування на радіаційні аварії на Хмельницькій АЕС розроблений і погоджений “Аварійний план ВП “Хмельницька АЕС”. Даний план визначає порядок проведення згаданих дій, що направлені на попередження і ліквідацію надзвичайних ситуацій, зменшення радіаційного впливу на обслуговуючий персонал і населення, що проживає поблизу, природне навколишнє середовище. Загальне керівництво із локалізації і ліквідації надзвичайних ситуацій здійснює генеральний директор. Для ліквідації можливих надзвичайних ситуацій створені 23 аварійні групи і бригади загального і спеціального призначення загальною чисельністю 700 осіб. В склад даних груп входять працівники експлуатаційного і ремонтного персоналу, що забезпечують функціонування системи щодо запобігання позаштатних ситуацій на території АЕС.

“Система аварійного реагування ВП “Рівненська АЕС” за функціональним призначенням є аналогічною, як і на Хмельницькій АЕС.

Основними завданнями системи аварійного реагування щодо захисту населення та довкілля на українських АЕС є:

- прогнозування доз опромінення населення у 30-ти кілометровій зоні спостереження;

- посилений моніторинг радіаційних показників об'єктів довкілля і опромінення населення;
- інформування центральних і місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування про результати радіаційного моніторингу і прогнозування дох опромінення населення;
- надання рекомендаційних даних центральним і місцевим органам виконавчої влади та органам місцевого самоврядування щодо контрзаходів із захисту населення.

З метою реалізації функцій щодо реагування на радіаційні аварії, реалізації заходів із захисту персоналу АЕС і населення на кожній АЕС України створені кризові центри.

ОБГРУНТУВАННЯ ЗАХОДІВ ЩОДО ЗНИЖЕННЯ РИЗИКУ ОТРУЄННЯ ПЕСТИЦИДАМИ ПІД ЧАС ОБПРИСКУВАННЯ

Тимочко В.О.¹, Городецький І.М.¹, Березовецький А.П.¹, Вісин О.О.²

¹*Львівський національний аграрний університет*

²*Луцький національний технічний університет*

Tymochko_vo@ukr.net

Упровадження інтенсивних технологій у рільництві потребує застосування великої кількості хімічних засобів, значну частину з яких становлять пестициди – препарати, які використовують для знищення шкідників сільськогосподарських рослин, контролю їх активності й поширення, боротьби із бур'янами та хворобами сільськогосподарських рослин. Нині в сільському господарстві України використовують майже 2000 видів пестицидів й агрохімікатів, а це негативно впливає на виробниче й природне довкілля та здоров'я людини.

Сьогодні є тенденція інтенсивного зростання обсягів використання хімічних препаратів, річна потреба яких становить понад 35 тис. тонн. Більшість пестицидів – це біологічно активні речовини, тому вони не тільки діють на об'єкти, проти яких застосовуються, а є також потенційно небезпечними для людини та довкілля. Тому ризики отруєнь, професійних захворювань, забруднення довкілля, які пов'язані з використанням пестицидів й агрохімікатів у сільськогосподарському виробництві, створюють серйозну соціально-економічну проблему й залишаються надто високими.

В Україні ухвалено низку законодавчих і нормативно-правових документів, які регламентують правові відносини, пов'язані із застосуванням пестицидів й агрохімікатів у сільськогосподарському виробництві. Однак, значна кількість нормативів розроблені та затверджені вже більше ніж 30 років тому й потребують перегляду та адаптації до сучасних вимог. Особливо актуальними залишаються питання оцінювання ризику внаслідок дії хімічних речовин у системі «людина – умови праці» під час технологічних процесів механізованого обприскування сільськогосподарських культур та розроблення на цій основі профілактичних заходів щодо запобігання випадкам отруєнь, профзахворювань та забруднення довкілля.

Нами проаналізовано особливості використання пестицидів та засобів індивідуального захисту, чинні вітчизняні та міжнародні нормативні акти, що регулюють питання безпеки застосування хімічних засобів захисту рослин. Проаналізовано структуру виробничого процесу обприскування, виконано моделювання виникнення надзвичайних ситуацій під час транспортування та внесення пестицидів у сільськогосподарських підприємствах. За результатами моделювання обгрунтовано заходи щодо їх запобігання.

Наукове видання

ПРОБЛЕМИ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ ТА БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: СУЧАСНІ РЕАЛІЇ УКРАЇНИ

Матеріали

**УІІ Всеукраїнської заочної науково – практичної конференції
(28 квітня 2021 року, м. Київ, НПУ імені М.П. Драгоманова)**

Тези та повідомлення публікуються в авторській редакції

Підписано до друку 05.05.2021 р.
Формат- 60X 84/16
Ум.- друк. Аркушів- 10,1
Друк цифрований. Папір офсетний.
Гарнітура Times ET
Наклад – 100 прим. Замовлення № 163

Віддруковано у поліграфічному центрі «Доміно»
Тел. (068) 489-07-66
М. Харків, пл.. Конституції, 22
[www.coryu- coryu. com.ua](http://www.coryu-coryu.com.ua)